

Polityka wschodnia

Przez politykę wschodnią raport ten rozumie politykę wobec Ukrainy, Rosji, Białorusi, Mołdowy i regionu Kaukazu.

Polityka wschodnia winna być nacechowana wysoką aktywnością. Musi opierać się na wciąż odnawianej wiedzy i pogłębionej pracy analitycznej. Sprawy wschodnie muszą być stale, jednoznacznie, pryncypialnie artykułowane w relacjach z USA, NATO i UE. Bo tylko razem jesteśmy w stanie sprostać zagrożeniu.

Najpoważniejszym celem polskiej polityki wschodniej jest zapobieżenie zagrożeniu ze strony Rosji. Celem polityki Kremla jest otworzenie własnej strefy wpływów. Wedle tych planów Polska do niej ma należeć. Innym celem Kremla jest dezintegracja NATO, Unii Europejskiej i spójności zachodnich demokracji, co w przypadku częściowej nawet realizacji, osłabia Polskie bezpieczeństwo. Istotnym środkiem rosyjskiej agresji jest działalność dezinformacyjna i wywieranie wpływu poprzez działania gospodarcze, w tym zwłaszcza eksport surowców energetycznych (Gazprom – to „ministerstwo spraw zagranicznych i gazu”).

Traktując autorytarną Rosję jako zagrożenie i potencjalnego agresora zarazem należy:

- a. dążyć do kontaktów z Rosjanami i rosyjską opozycją;
- b. dążenie do niezależności energetycznej od Rosji traktować priorytetowo;
- c. ograniczyć współpracy gospodarczej w dziedzinach mogących być narzędziem penetracji politycznej (w pierwszym rzędzie IT);
- d. zdobywać wiedzę nt. współczesnej Rosji. Należy dokonać w tym kierunku reformy studiów na rusycystyce;
- e. utrzymać dialog z władzami Rosji dla rozwiązywania problemów bilateralnych;
- f. zdecydowanie działać wobec promoskiewskiej agentury;
- g. obserwować region Królewiecki i zabezpieczać się przed penetracją z tego obszaru, wspierać studia nad nim;

h. unikać rosyjskiej pułapki postaci „zamrożonych konfliktów”, które Imperium tworzy i wykorzystuje od stuleci, aby wpływać na politykę regionu.

Po członkostwie w NATO, to niepodległość Ukrainy stanowi podstawowy czynnik zabezpieczający nas przed agresją Moskwy. Dlatego Polska musi:

- a. stale i jednoznacznie wspierać suwerenność i integralność terytorialną państwa ukraińskiego;
- b. wspierać współpracę gospodarczą oraz inwestycje na Ukrainie;
- c. okazywać solidarność energetyczną wobec zagrożenia użycia „broni gazowej”;
- d. dążyć do pojednania i prowadzić aktywny dialog w obszarach trudnych zagadnień historycznych;
- e. wspierać regionu polsko-ukraińskiego pogranicza i Euroregiony: Karpacki i Bug;
- f. poprawić pracę na przejściach granicznych gdzie kontrola nie może być upokarzająca;
- g. wspierać rozwój wiedzy historycznej i współczesnej o Ukrainie m.in. poprzez wsparcie dla studiów ukrainistycznych;
- h. identyfikować i zwalczać antyukraińską agenturę Kremla w Polsce;
- i. wdrażać programy stypendialne dla ukraińskich naukowców oraz studentów;
- j. wspierać polsko-ukraińską współpracę w dziedzinie dbałości o dziedzictwo historyczne dawnej Rzeczypospolitej i jej kultury;

Polska nie może zgodzić się na nową Żelazną Kurtynę – tym razem na Bugu, czyli przekonywać zachodnich partnerów do otwartych drzwi do NATO i UE.

W przypadku zagrożenia militarnego dla Białorusi, konieczna jest pilna obserwacja sytuacji i ostrożna polityka „małych kroków” wspierających jej chwiejną niezależność zarówno w stosunkach dwustronnych jak i na forach międzynarodowych. Dlatego Polska musi:

- a. wciągać w te sprawy zachodnich partnerów (USA, UE);
- b. dbać o Polaków tam mieszkających;
- c. selektywnie wspierać współpracę gospodarczą i wymianę handlową;
- d. wspierać rozwój wiedzy o współczesnej Białorusi poprzez m.in. programy naukowe i badawcze, programy stypendialne dla młodzieży i naukowców białoruskich;
- e. wspierać współpracę Euroregionów: Bug i Niemen;
- f. finansować media działające na rzecz demokracji na Białorusi;

Pilna uwaga należy się kwestii prawosławia we wschodniej Europie. Kwestię cerkwi prawosławnej w Polsce należy traktować jako ważny czynnik polskiej polityki wschodniej. Obecne promoskiewskie nastawienie kierownictwa tej cerkwi należy traktować jako czynnik zagrożenia.

Polityka wobec Mołdawii winna wspierać przywrócenie integralności terytorialnej Mołdowy wobec odebranego przez Rosję terytorium Nadniestrza, oraz wspierać jej proeuropejski kurs poprzez Partnerstwo Wschodnie.

W polityce wobec krajów Kaukazu Polska winna działać w ramach Partnerstwa Wschodniego ze szczególną uwagą zwróconą na Gruzję. Wobec rosyjskiej aneksji Południowej Osetii i Abchazji – niezbędnym działaniem jest wspieranie integralności terytorialnej Gruzji oraz wspieranie jej starań o członkostwa w NATO.

Artur Bartoszewicz, Czesław Bielecki, Wacław HOLEWIŃSKI, Krzysztof Janik, Stefan Kawalec, Witold Radwański, Kazimierz Wóycicki.